

BIBEL OG BEKJENNELSE

NR. 2 2025 – 45. ÅRGANG



*Jesus Kristus sier:
«Mine får hører min røst,
jeg kjenner dem, og de følger meg.
Og jeg gir dem evig liv,
de skal aldri i evighet gå fortapt,
og ingen skal rive dem ut av min hånd.»
(Johannes 10,27-28, NB 88/07)*

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år
Bibelsitatene er fra Bibel 2011 © Bibelselskapet, dersom ikke annet er nevnt

Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.),
Egil Edvardsen og David Edvardsen

Redaksjonens adresse:

T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN
E-post: pastorwelde@gmail.com

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948

Ekspedisjon: Egil Edvardsen, egil@luthersk-kirke.no, tlf. 99 03 98 56



**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordiebooken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Om dødshjelp

«Selvmordsturisme» er et nytt fenomen. Folk reiser til Sveits for å få hjelp til å avslutte livet. Ny teknologi er tilgjengelig: «Sarcopoden» er en elegant utformet kapsel med plass til ett menneske. Den aktiveres med én knapp, og på ett minutt erstattes oksygenet i kapselen med nitrogen, så personen dør raskt og angivelig smertefritt – helt alene, uten medisinsk assistanse. Siden den er bærbar, gir den mulighet til å dø med utsikt til naturskjønne omgivelser.

I Norge er det ulovlig å bistå ved selvmord, så utleie av Sarcopoder er foreløpig uaktuelt. Selvmordsforsøk i seg selv er ikke straffbart, men loven forbyr både eutanasi – også kalt aktiv dødshjelp (f.eks. når en lege setter en dødelig sprøyte) – og assistert selvmord (f.eks. når en pasient selv tar et medikament skrevet ut av lege).

I Belgia, der eutanasi er lovlig, kan nå ikke bare fysiske, men også psykiske lidelser, inkludert spiseforstyrrelser, gi grunnlag for dødshjelp. Den opprinnelige 18-årsgrensen er fjernet.

I Norge er omtrent halve befolkningen positive til dødshjelp. I medisinske miljøer og i politiske partier har det derimot mest vært skepsis. Men nylig har flere innenfor partiene ønsket seg en utredning av «selvbestemt assistert livsavslutning». TV2-dokumentaren *Dødsenglene* gjorde inntrykk – om menn som tilbyr seg å drepe folk som vil dø. Burde ikke alvorlig syke, fortvilte mennesker heller få et slikt tilbud fra helsevesenet?

Dette handler om menneskesyn. Det er forskjell på mennesker og dyr. Veterinærens oppgave kan være å avlive gamle og syke dyr, mens legens oppdrag alltid har vært å redde liv og lindre smerte – ikke å avslutte liv. I den gamle *hippokratiske ed* for leger, heter det: «Jeg vil ikke gi dødelig gift til noen som ber om det, heller ikke gi råd om hvordan de kan ta sitt liv.»

Legalisering av eutanasi kan lett gi syke og funksjonshemmede følelsen av å være en byrde for samfunnet – at deres liv, med «lavere kvalitet», ikke lenger har verdi. Det er ille at i Canada mener mange at fattige og hjemløse gjerne kan tilbys dødshjelp.

Men mennesket er skapt i Guds bilde, og budet sier: «Du skal ikke slå i hjel.» Gud ga oss livet, og hvert menneske er verdifullt – uavhengig av alder, sykdom og funksjonsevne. Bibelen forteller om Job og hans store lidelser. Han ønsket at han aldri var blitt født (Job 3). Likevel var det ikke en aktuell løsning å ta sitt eget liv. Selvmord er å gjøre seg selv til herre over liv og død.

Det bør nevnes at *behandlingsbegrensning* er noe annet enn eutanasi og legeassistert selvmord. Ibland er det bedre å la døden inntreffe naturlig enn å fortsette å gi en pasient livsforlengende medisin. Begrensning av behandlingen betyr ikke at en slutter å gi pleie og omsorg.

Vi vil ha barmhjertighet med de lidende, gi trøst og lindring. Troen på Jesus gir håp midt i lidelse og død: «En mann av smerte, kjent med sykdom ... Sannelig, våre sykdommer tok han, våre smerter bar han» (Jes 53). Ved sin korsdød og oppstandelse vant han over syndens og dødens makt. Alle som tar sin tilflukt til ham, har full tilgivelse, seier over døden og evig liv.



«Brant ikke hjertet i oss da han talte til oss...»
(Lukas 24,32a)

Ild kan bety to ting: en truende fare eller en velgjørende varme. Når et hus eller en skog brenner, må ilden bekjempes. Men når en speider endelig får liv i leirbålet, er det grunn til glede.

I bibelverset vårt fra det 24. kapitlet i Lukasevangeliets handler det om det siste. «Brant ikke hjertet i oss da han talte til oss...!» Denne setningen beskriver samtalen som nettopp hadde funnet sted, da to menn på den første påskekvalden var på vei til landsbyen Emmaus. Underveis fikk de en medvandrer som de raskt kom i prat med. Samtalen dreide seg om det som nylig hadde skjedd i Jerusalem. Den vennlige ukjente mannen engasjerte dem i en stadig dypere tankeutveksling og tente dermed en ild i hjertene til sine tilhørere.

Vi bruker fortsatt dette bildet med «ild i hjertet» den dag i dag – for eksempel når vi sier at vi er «brennende engasjert» i en person eller en idé. Det skjer for eksempel når to mennesker forelsker seg. Da blir de varme om hjertet når de møter sin elskede.

For Emmaus-disiplene var det ikke bare den sympatiske væremåten til deres nye venn som varmet dem. Denne virkningen kom aller mest fra hans ord. Han «åpnet skriftene» for dem. Til det trengte han ikke engang å ta frem sin bibel (som den gangen var en skriftrull) fra sekken. Nei, han kunne snakke helt fritt idet han kastet lys over det mennene hadde fortalt ham.

De var dypt skuffet over det som hadde skjedd i Jerusalem. De hadde satt sitt håp til Jesus fra Nasaret. Alt tydet på at han kunne være den lenge lovede frelseren for Israel – og for hele menneskeheten. Men så endte hans korte liv brått på korset. Henrettet som en forbryter. En stor skuffelse! Hvordan

kunne Gud tillate det?

Akkurat der tok medvandrerer tak. De to mennene hadde opplevd en skuffelse, og den var nødvendig. For de hadde gjort seg feilaktige forestillinger om den lovede Frelseren. De måtte korrigeres. Selv om han var den himmelske kongens Sønn, måtte han lide og dø som en forbryter. Denne smertefulle veien ble han ikke spart for, fordi han hadde tatt på seg all verdens synd og skyld (også din og min), for å gjøre opp for alt dette én gang for alle.

Da de to mennene la ut på veien fra Jerusalem, var troen deres nede på sitt laveste. Den lignet bare en rykende veke. Men medvandrerer deres sørget for at denne svake flammen ikke sluknet (jf. Jesaja 42,3). Han blåste nytt liv i ilden. Og det gjorde han ved å forklare dem ordene fra den hellige Skrift. Han viste dem hva som var sagt om den kommende Frelseren og hans gjerning. Da gikk det opp for dem – det var som om skjell falt fra øynene. De forsto at det som hadde skjedd med Jesus fra Nasaret ikke var noen feil eller katastrofe, men nødvendig for å vinne seier over døden og djevelen.

Der fikk den svake troens flamme ny næring og blusset opp igjen. Den dype vissheten om frelse ved Kristus fylte og varmet hjertene deres. Nå var de fyr og flamme for denne Herren, den oppstandne Kristus. Derfor pakket de straks sakene sine og skyndte seg tilbake til Jerusalem for å dele dette gledelige budskapet med de andre disiplene.

For en vending – fra trøstesløshet til frelsesvisshet gjennom Kristus! La oss følge dette eksempelet, ved å hente vår trøst fra Guds ord i Bibelen og også vise andre denne vidunderlige gaven. Da kan vi feire påske med stor glede!

Gottfried Hermann, Tyskland



«Åndens nedstigning», Gustave Doré (1832-1883)

Pinsedagens store under

Hjelperen, Den Hellige Ånd, ga apostlene evnen til å tale fremmede språk

Hvis vi trenger å lære oss et nytt språk, må vi studere ganske lenge for å lære det og mestre det. Jeg flyttet fra Norge til Sverige for fjorten år siden, og selv om norsk og svensk er veldig like hverandre, tok det lang tid før jeg kunne snakke svensk. Og som en konsekvens har det faktisk også blitt vanskeligere og vanskeligere å snakke norsk, fordi jeg noen ganger bare husker det svenske ordet når jeg prøver å finne det norske ordet for det jeg vil uttrykke. Så dette med ulike språk er noe som gjør livet vårt mer komplisert.

Slik var det også på apostlenes tid. Ja, språkforvirring har vært et vedvarende problem helt siden Gud ga menneskene som bygde Babels tårn mange nye språk, slik at de plutselig ikke kunne forstå hverandre (1 Mos 11,7). Men på pinsedagen skjedde det noe som skulle gjøre det lettere for apost-

lene. Folk på gatene som hørte apostlene forkynne, utbrøt: «Er de ikke galileere, alle disse som taler? Hvordan kan da hver enkelt av oss høre sitt eget morsmål? Vi er partere og medere og elamitter, folk som bor i Mesopotamia, Judea og Kappadokia, i Pontos og Asia, Frygia og Pamfylia, i Egypt og i Libya-området mot Kyréne, og innflyttere fra Roma, jøder og proselytter, kretere og arabere – og vi hører dem tale om Guds storverk på våre egne tungemål!» (vers 7-11).

Hvis noen i en menighet skulle bli kalt til å reise som misjonær til et annet land, kunne han ikke bare reise avgårde og begynne å kommunisere med menneskene der – han måtte først lære seg språket, og også tilbringe tid der for å mestre det. Men på pinsedagen kunne apostlene plutselig begynne å snakke nye og fremmede språk, uten at de først hadde studert og lært seg dem. Dette var en overnaturlig gave som Den Hel-

lige Ånd ga til apostlene.

Hjelperen er strategisk

Vi ser hvor strategisk Den Hellige Ånd er: Akkurat i de dagene var det mange jøder i Jerusalem, som hadde reist dit fra mange ulike land. Jødene var spredt blant mange folkeslag. Men nå hadde mange kommet for å feire pinsehøytiden. Da disiplene nå begynte å forkynne evangeliet, fikk folk høre det på sitt eget språk. Og når høytiden var over og de skulle reise hjem igjen, kunne de ta med seg evangeliet hjem og dele det med sine familier, venner og naboer.

Senere reiste også apostlene ut i forskjellige retninger for å spre evangeliet om Jesus til stadig flere folkeslag. På den måten ble det nye disipler, og disse reiste i sin tur videre til andre land som lå enda lenger unna, og slik har evangeliet blitt spredt til alle folk i alle land i alle verdensdeler.

Misjonsoppdraget gjelder også oss

Men oppdraget er ikke fullført. Selv om kristne allerede har spredt evangeliet til alle verdensdeler og alle land, blir det hele tiden født nye mennesker i verden som også trenger å høre evangeliet. Vi har fått evangeliet for vår egen tros skyld, men likevel ikke for at vi skal holde det for oss selv. Vi har også fått evangeliet for å spre det og dele det med andre. Misjonsbefalingen fra Jesus gjaldt ikke bare apostlene – den gjelder også oss.

«Jeg tror, derfor taler jeg» (Sal 116,10, etter Svenska Folkbibeln). Vi tror, derfor burde vi snakke. Men hvem av oss kan påstå at vi gjør det hver gang vi får mulighet? Altfor ofte oppfører vi oss som om misjonsbefalingen ikke gjelder oss; som om oppdraget allerede er fullført; som om det ikke finnes flere mennesker der ute som trenger å høre om Jesus. Vi trenger å be Gud om tilgivelse for at vi så ofte har holdt evangeliet for oss selv. «Fader vår, forlat oss vår skyld!»

Men, kjære venner, tilgivelsen trenger vi aldri tvile på! Gud tilgir alltid. For syndstilgivelsen har Jesus allerede vunnet for oss.

Paulus skriver i Efeserbrevet: «I ham har vi friheten, kjøpt med hans blod, tilgivelse for syndene» (Ef 1,7). Helt ufortjent har vi alltid tilgang til en ubegrenset kilde av tilgivelse, som Jesus har vunnet for oss. Og Den Hellige Ånd er vår Hjelper som stadig påminner oss gjennom evangeliet i Ord og Sakrament: Syndene dine er tilgitt!

La oss bruke den språkferdigheten vi har! Befalingen om å spre evangeliet

Den Hellige Ånd er vår Hjelper som stadig påminner oss gjennom evangeliet i Ord og Sakrament: Syndene dine er tilgitt!

gjelder helt til den ytterste dag. Vi kan ikke forvente å plutselig kunne snakke et nytt, fremmed språk slik apostlene kunne på pinsedagen. Men vi kan lære oss nye språk. Og om vi synes det er vanskelig, har vi alle likevel evnen til å snakke minst ett språk. For vi skal ikke tenke at vi må reise til fremmede land for å spre evangeliet om Jesus. Nei, vi skal

huske at det finnes mange mennesker rundt oss som trenger å høre evangeliet like mye som dem som bor langt borte. Og hvem har vel bedre forutsetninger for å dele evangeliet med dem enn vi? Vi snakker jo allerede samme språk som dem og befinner oss allerede nær dem.

Vi er heller ikke alene i det store misjonsoppdraget. Vi har hverandre, og enda viktigere: vi har den treenige Gud ved vår side: Skaperen, Frelseren og Hjelperen. «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende», lovet Frelseren (Matt 28,20). Budskapet skal vi ikke finne på selv, for det har Hjelperen, Talsmannen, Den Hellige Ånd, allerede nedtegnet gjennom apostlene og profetene. Og det budskapet er ikke komplisert: «Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere» (1 Tim 1,15).

Kjære Gud, takk for at du har sendt oss Den Hellige Ånd, Talsmannen og Hjelperen vår. Tilgi oss for hver gang vi har vært tause når vi burde ha sagt noe. Hjelp oss til med din kraft å være trofaste vitner som deler evangeliet med andre mennesker. Amen.

Bjarte Edvardsen, Sverige

Herre Jesus Kristus, du allmektige Guds Sønn. Vi priser ditt hellige navn, og ber deg at du ved ditt ord vil gi din Hellige Ånd i våre hjerter, slik at han kan styre og lede oss etter din vilje, trøste oss i nød og fristelse og lede oss i din sannhet mot all villfarelse. Gjør oss faste i troen, før oss frem i kjærlighet og alle gode gjerninger, og gi oss i et fast håp til din nåde, som du ved din død har vunnet for oss, å bli evig salige, du som med Faderen lever og råder i Den Hellige Ånds enhet, én sann Gud fra evighet og til evighet.



«Luthers bryllup», Konrad Weigand (1842-1897)

500 år siden

Luther gifter seg

13. juni 1525. Fra Wittenberg i Tyskland går det ut en nyhet som vekker stor oppsikt over hele Europa: Reformatoren Martin Luther har inngått ekteskap med Katharina von Bora, en tidligere nonne.

Hva var egentlig så oppsiktsvekkende med dette? Mange var opptatt av at brudgommen var en tidligere munk, som jo i klosteret hadde avgitt løfte om å leve i livslangt sølibat. Bruden hans hadde også som sekstenåring lovet at hun aldri skulle gifte seg. Nå gjorde de det likevel. Hvordan kunne det være greit å bryte hellege løfter på den måten? Dette var en skandale, mente motstanderne av reformasjonen.

Etter grundige bibelstudier hadde Luther forstått at både pavekirkens syn på ekteskapet og praksisen med klosterløfter var i strid med Guds ord. Det ekteskape-lige samlivet ble foraktet som noe verdslig og kjøttslig, mens det å leve i kloster derimot ble betraktet som noe svært hellig. Luther begynte derfor å lære folk at klosterløfter ikke var bindende, og at de fullstendig burde avskaffes, siden de var i strid med Guds skaperordning. Det var galt å nekte noen å gifte seg. Ekteskapet er en gudgitt og god ordning for menn og kvinner, også for prester og tidligere munk og nonner.

Klosterløftene var blitt avgitt under falske premisser, folk var blitt lurt av kirken til å bøye seg for menneskelige påfunn som var i strid med Guds evangelium. Da var det ikke feil å bryte slike løfter,

erklærte Luther. Det var problematisk når de som levde i kloster innbilte seg at de førte et bedre liv enn vanlige kristenmennesker, og at de ved sin lydighet, disiplin og prestasjon forbedret sin stilling overfor Gud og hjalp seg selv til himmelen. Dette var jo å fornekte Kristus og Guds nåde. Det menneskeskapte systemet med klosterløfter og krav om et liv i sølibat tok heller ikke hensyn til de kristnes skrøpelig og la på skuldrene deres en byrde de ikke

var i stand til å bære. Resultatet var mye forskrekkelig umoral og hykleri i klostrene og blant prester og biskoper.

Luthers skrifter fra årene 1520-1522 om nådens evangelium, om de kristnes frihet, om ekteskap og klosterløfter ble lest av svært mange, også i klostrene. Derfor hadde allerede mange mer ukjente prester, munk og nonner gått hen og giftet seg. Men det at den berømte reformatoren selv i 1525 tok steget inn i ekteskapet, var en begivenhet som gjorde langt større inntrykk. Motstanderne gjorde et stort poeng av at dette viste klart

hvor villfaren, umoralsk og farlig denne mannen og læren hans virkelig var.

Katharina von Bora (født 1499) var oppvokst i et nonnekloster, der hun hadde fått en god utdannelse, blant annet behersket hun latinsk språk. Men etter å ha blitt kjent med Luthers undervisning, rømte hun fra klosteret påskeaften 1523 sammen med ti andre nonner. De kom til Luthers hjemby Wittenberg,

hvor de ble tatt godt imot og fikk hjelp til å starte et nytt liv. En del av dem fant seg ektemenn, men i Katharinas tilfelle gikk det ganske trått. Etter flere mislykkede forsøk på å finne en brudgom foreslo hun frimodig at dersom det var Guds vilje ønsket hun å gifte seg med selveste reformatoren. Luther hadde opprinnelig vært motvillig til å gifte seg med noen, han hadde bare ikke lyst, selv om han hadde anbefalt det for alle andre. Han mente også at det var lite ideelt å stifte familie for en som i 1521 var blitt lyst i bann og fredløs og derfor plutselig kunne bli tatt av dage. Men nå trengte Katharina en ektemann, og Luther innså dessuten at denne ekteskapsinngåelsen ville bli en betydningsfull offentlig bekreftelse av reformasjonens lære. Så til slutt ga han etter og sa ja.

13. juni ble de to gift i en privat seremoni i Svarteklosteret, brudgommens bolig, med bare en håndfull utvalgte gjester til stede som vitner. Pastor Johannes Bugenhagen sto for selve vielsen. Dagen derpå ble det en liten feiring sammen med vitnene. En større offentlig seremoni og feiring fant sted to uker senere, med høytidelig gjentakelse av ekteskapsløftene i bykirken, med langt flere gjester og en fest med mye god mat og drikke. Bystyret hadde donert tønner og fat med øl og vin.

Nyheten om reformatorens ekteskap førte til en flom av falske, stygge rykter og spekulasjoner om Martin og Katharinas forhold. Det ble sladret om at bruden allerede var gravid og hadde født et barn like etter bryllupet. Hun ble spottet som en «troløs nonne», en tvilsom «dansetøs» som hadde kastet seg om halsen på den «frafalne og lystige» augustinermunken i Wittenberg, som nå brukte reformasjonen til å fremme sine egne syndige lyster. I Spania gikk det til og med en historie om at Katharina tidligere hadde arbeidet på bordell.

Men blant reformasjonens tilhengere ble herr og fru Luthers bryllup derimot hyllet som et sterkt symbol på frihet fra romerkirkens strenge lover og regler. Ekteskapet og hjemmet deres kom i lange tider til å stå som et viktig forbilde for evangeliske pastorer og pastorfruer i mange land.

Det ble et lykkelig ekteskap. Ett år etter bryllupet fødte Katharina det første av i alt seks barn. Noen år senere skrev Luther: «Jeg elsker min Kätthe, jeg elsker henne mer enn meg selv.» En annen gang sa han: «Kätthe, du er en keiserinne.» Og: «Der det fins sannhet og tro, barn og kjærlighetens frukter, og ekteskapet ses på som hellig og guddommelig, der er det virkelig et velsignet sted å være. For foreningen og fellesskapet mellom mann og hustru er en stor ting.»

Luther kalte konen sin for «Wittenbergs morgenstjerne», fordi hun sto så grytidlig opp for å ta seg av

alle sine forpliktelser og gjøremål. Hun organiserte husholdningen og familiens økonomi på en svært imponerende måte. I huset deres, et gammelt kloster, bodde og spiste i tillegg til familien mange studenter og andre. Katharina drev med avl og salg av storfe og var kjent for å brygge byens beste øl. Iblant drev hun dessuten et hospital, hvor hun og andre pleiere tok seg av mennesker rammet av pestsykdom. Hun var også en verdifull støtte for mannen sin når han iblant kom i åndelige kriser.

En gang Luther satt til bords sammen med familie, venner og studenter, siterte han – med klar adresse til Kätthe – fra Salomos Ordspråk kap. 31: *En dyktig kone – hvem finner vel henne? Langt mer enn perler er hun verdt. Mannen stoler på henne i sitt hjerte, han mangler ikke vinning. Hun gjør bare godt imot ham, aldri noe ondt så lenge hun lever. Hun skaffer seg ull og lin, hendene arbeider med liv og lyst. Hun er som handelsskipene, hun skaffer mat langveisfra. Før dagen gryr, er hun oppe, gir mat til sitt hus og setter tjenestejentene i arbeid. Hun ser seg ut et jordstykke og kjøper det, for det hun har tjent, planter hun en vinmark. Styrke er beltet hun har om livet, hun tar i med sterke armer... Styrke og verdighet er hennes drakt, hun ler mot dager som kommer. Hun åpner munnen med visdom, kjærlig rettledning har hun på tungen. Hun ser etter hvordan det går i huset, og spiser ikke latskaps brød. Barna står fram og priser henne lykkelig, mannen gir henne ros: «Mange kvinner har vist at de er dyktige, men du overgår dem alle.» Ynde svikter, og skjønnhet forgår; men en kvinne som frykter Herren, skal ha ros. Pris henne for frukten av hennes arbeid, hennes gjerninger skal gi henne ros i byens porter!*

Luther avviste med rette pavekirkens lære om at ekteskapet er et sakrament som gir «indre og helliggjørende nåde» i hjertene. Ekteskapet er i stedet en gudgitt ordning for livet her i denne verden.

Men som gift mann og far til en barneflokk, med alle bekymringene det førte med seg på grunn av sykdom, økonomiske utfordringer osv., lærte Luther at familielivet likevel som få andre ting tvinger de troende til å kaste seg selv på Herren og stole på Ham. På denne måten «driver og hjelper ekteskapet oss framover i Ånden og troen», skrev han. Mange vanskeligheter, kors og tårer må forventes. Men for troende, som er villige til å kjempe seg gjennom alt dette, som tenker på at ekteskapet og familien er innstiftet og elsket av Gud og ble æret av Kristus i bryllupet i Kana; for dem vil Gud «gjøre vann om til vin», ved sitt hellige Ord.

Tor Jakob Welde



Et rensende håp

Bibelstudium over 1. Johannesbrev – del 8

Enhver som har dette håp til ham, renser seg, slik han er ren (1Joh 3,3). Håpet apostelen sikter til, er at vi skal bli lik Kristus når han åpenbarer seg (se v. 2). Det er et fast og sikkert håp, for vi skal se ham som han er, i hans herlighet. Han vil gi oss en fullkommen kropp og en fullkommen sjel. Vi vil bli frie fra all synd og dermed frie fra all åndelig og kroppslig svakhet. Vi vil bli frie fra alle sjelelige og kroppslige plager. Følgelig vil vi bli fullkomment glade og salige. Denne salige tilstanden vil aldri ta slutt.

Hver den som har det faste og sikre håpet om å bli lik Kristus, renser seg. De renser seg idet de korsfester og dreper kjøttet, sin syndige natur, med all dens lidenskaper og begjær. «Hvis dere lever slik kjøttet vil, skal dere dø. Men hvis dere ved Ånden dreper kjøttets gjerninger, skal dere leve» (Rom 8,13).

Hver den som har håpet om å bli lik Kristus, renser seg, slik Kristus er ren (gresk: *hagnós*). *Hagnós* beskriver en renhet som blir bevart ved strev og guds frykt, omgitt av urenhet og fristelser. Kristus er *hagnós* på grunn av sin menneskelige erfaring. Mens han vandret omkring på jorden, var han omgitt av urenhet og fristelser, men bevarte likevel sin renhet. Vi som har håp om å bli ham lik, begynner allerede i dette livet å ligne ham. «Vi, som uten slør for ansiktet ser Herrens herlighet som i et speil, vi blir alle forvandlet til dette bildet, fra herlighet til herlighet, og dette skjer ved Herrens Ånd» (2Kor 3,18).

Hver den som gjør synd, gjør opprør

mot loven, og synd er opprør mot loven (1Joh 3,4). Johannes imøtegår forførelse som forvrengte og fordunklet de kristnes forståelse av hva synd er for noe. Som falske profeter på Jesajas tid, kalte de ondt godt og gjorde mørke til lys (se Jes 5,20-21). Det er ikke mennesker, men Gud som definerer hva synd er for noe. Synd er opprør mot loven eller «lovløshet», som det egentlig står. Ved loven lærer vi synden å kjenne (se Rom 3,21).

Å «gjøre synd» er uforenlig med det kristne håpet om å bli lik Kristus. Det begrunner Johannes i neste vers:

Og dere vet at han åpenbarte seg for å bære bort våre synder, og i ham finnes det ingen synd (1Joh 3,5). Dette minner om døperen Johannes' ord om Jesus: «Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd» (Joh 1,29). Døperen forsto at Jesus var lammet som profeten Jesaja hadde profetert om: «Sannelig, våre sykdommer tok han, våre smerter bar han... Han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet... Skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham» (Jes 53,4ff). «Min rettferdige tjener skal gjøre de mange rettferdige, han har båret deres skyld» (53,11). «Han tok på seg de manges synd og ble rammet i stedet for lovbrøtere» (53,12).

Jesus bar bort våre synder, bort fra Guds ansikt. Han bar dem bort ved å ofre seg selv. Hebreerbrevets forfatter skriver: «Nå har han åpenbart seg én gang for alle ved tidenes ende for å ta bort synden

ved sitt offer. Slik alle mennesker må dø én gang og siden komme for dommen, slik er også Kristus ofret én gang for å bære syndene for de mange» (Hebr 9,26-28).

I oss finnes det synd, men i Kristus finnes det ingen synd. «En slik øversteprest måtte vi ha...» (Hebr 7,26). Gud gjorde ham som ikke visste av synd, til synd for oss (2Kor 5,21). Den rettferdige led for urettferdige (1Pet 3,18).

Guds nåde oppdrar oss til å si nei til et ugudelig liv mens vi venter på vårt salige håp (se Tit 2,11-14). Vi lengter etter å bli frie fra denne dødens kropp (Rom 7,24).

Den som blir værende i ham, synder ikke. Den som synder, har ikke sett ham og ikke kjent ham (1Joh 3,6). Første del av verset er en trøst, andre del en advarsel.

Det er trøstefullt å vite at vi ikke lever i synd når vi blir værende i Kristus. At vi har synd, er klart, og det ville vært et selvbedrag å påstå det motsatte (1Joh 1,8.10). Men her i 3,6 taler Johannes ikke om å ha synd, men å «gjøre synd», det vil si leve i den villig og ubotferdig. Det gjør ingen som stoler på at Jesus tok bort syndene hans. Tvert imot sukker vi med apostelen Paulus over synden som enda bor i oss: «Jeg ulykkelige menneske. Det jeg vil, gjør jeg ikke. Det jeg ikke vil, det gjør jeg.» Men nettopp med slike som kjenner sin synd, har Kristus samfunn. Der Kristus er med sin nåde og tilgivelse, får ikke synden overtaket. Den kan ikke herske over oss, for vi er ikke

under loven, men under nåden (se Rom 6,14). Vi har nemlig tilgivelse for alle synder. Jesu, Guds Sønn blod renser oss for all synd (1Joh 1,7). For sin Sønn skyld tilregner Gud oss ikke våre misgjerninger. Det finnes ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus (Rom 8,1).

Den som blir værende i Kristus, synder ikke. Vi blir værende i ham ved å bli værende i evangeliet, bruke nådemidlene i ord og sakrament. I evangeliet gir Kristus oss sin nåde og tilgivelse. Ved evangeliet er vi ett med ham, som greiner på vintreet. Vi er allerede rene på grunn av de ord han har talt til oss (se Joh 15,3).

I andre del av verset advarer Johannes mot å bedra seg selv. Den som synder villig og ubotferdig, har ikke sett og ikke kjent Kristus som frelser fra synden. Han lar seg se i evangeliet. Vi kjenner ham ved å tro på ham. Den som virkelig tror at Kristus har fridd ham fra hans synder, har fått et nytt hjerte som hater synden og elsker rettferdigheten.

Mine barn, la ikke noen føre dere vill! Den som gjør rettferdigheten, er rettferdig, slik Kristus er rettferdig (1Joh 3,7, egen overs.). Gnostiske vranglærere skapte et falskt skille mellom kunnskap og handling og lærte de kristne en falsk form for rettferdighet som gir det gamle mennesket fritt spillerom. Men Kristus sier: «Den som opphever et eneste av disse minste budene og lærer menneskene å gjøre dette, skal regnes som den minste i himmelen. Men den som holder dem og lærer andre å gjøre det samme, skal regnes som stor i himmelen» (Matt 5,19).

Kristus selv er rettferdig, og den som «gjør rettferdigheten», som det bokstavelig står, den som ferdes rett etter Guds bud, er også rettferdig. Det betyr ikke at vi blir rettferdige ved vår rette ferd, men som følge av at vi er blitt rettferdige ved tro på Kristus, uten

lovens gjerninger, lever vi villig og gladelig etter hans bud. Først blir vi rettferdige mennesker, så gjør vi rettferdige gjerninger. Det er den rette rekkefølgen. Ved troen på Kristus er vi kledd i hans rettferdighet, og ved den er vi fullkomne for Gud. Følgen er at vi selv gjør rettferdige gjerninger. Siden vi er frigjort fra synden, er vi blitt slaver for rettferdigheten (se Rom 6,18).

Den som gjør synd, er av djevelen, for djevelen har syndet fra begynnelsen av. Og det var for å gjøre ende på djevelens gjerninger at Guds Sønn åpenbarte seg (1Joh 3,8). Forbindelsen mellom disse setningene ligner den mellom v. 4 og 5.

Dette verset minner om det Jesus sa til jødene: «Dere har djevelen til far, og dere vil gjøre det deres far ønsker. Han har vært en morder fra begynnelsen av og står utenfor sannheten, for det finnes ikke sannhet i ham. Når han lyver, taler han ut fra sitt eget, for han er en løgner og løgnens far» (Joh 8,44).

Djevelen har syndet fra begynnelsen av. Den gamle slangen forførte menneskene til å gjøre opprør mot Gud. Men rett etterpå lovet Gud menneskene en frelser som skulle knuse slangens hode (se 1Mos 3,15), med andre ord, gjøre ende på djevelens gjerninger. Det var dette Guds Sønn åpenbarte seg for. Apostelen sier ettertrykkelig: Guds Sønn. For å beseire den sterke behøvdes en sterkere, og det er intet menneske, bortsett fra ham som ikke bare er menneske, men også Guds Sønn.

Ved inngangen til sin verste lidelse sa Jesus: «Nå felles dommen over denne verden, nå skal denne verdens fyrste kastes ut» (Joh 12,31). Og litt senere: «Verdens fyrste kommer. Han har ingen makt over meg» (Joh 14,30). Disse ordene utlegger og forklarer Johannes her i brevet sitt. «Det var for å gjøre ende på djevelens gjerninger at Guds Sønn åpenbarte

seg.» Han gjorde ende på djevelens gjerninger ved å ta på seg våre synder og sone straffen for dem ved sitt blod. Hebreerbrevets forfatter skriver at Guds Sønn ved sin død skulle «gjøre ende på ham som har dødens makt, det er djevelen, og befri dem som av frykt for døden var i slaveri hele livet» (Hebr 2,14-15).

Ved Guds Sønn død er anklageren styrtet. Han vinner ikke frem med sine anklager mot oss. Vi har beseiret ham med Lammets blod (se Åp 12,11). Vi har en forsvarer hos Faderen, Jesus Kristus, Den rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens (1Joh 2,1-2).

Guds Sønn gjør stadig ende på djevelens gjerninger ved sin store lenke som han holder ham bundet med (se Åp 20,1-3). Lenken er evangeliet i ord og sakrament. Djevelen kan ikke lenger hindre spredningen av evangeliet i hele verden. Ved det kaller og frelser Sønnen sine utvalgte «av alle nasjoner og stammer, folk og tungenål». Ved evangeliet bygger han kirken sin, og helvetes porter vil ikke få makt over den.

Guds Sønn vil gjøre endelig ende på djevelens gjerninger på den siste dagen, når han kommer igjen i sin herlighet. Han skal sende ut sine engler, og de skal samle hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra den ene enden av himmelen til den andre (Matt 24,31). Djevelen har ikke klart å føre dem vill. De er ikke gått forapt. Djevelen selv kastes i sjøen med ild og svovel (se Åp 20,10). Fredens Gud skal snart knuse Satan under føttene våre (se Rom 16,20).

Kristus vil reise opp alle døde og gjøre sine brødre lik ham. Dette dødelige må bli ikledd udødelighet. Da oppfylles det som står skrevet: Døden er oppslukt, seieren vunnet (se 1Kor 15,54-55).

David Edvardsen



Liten rapport fra KELK-møte i Tyskland

23.-25. mai var delegater fra åtte søsterkirker samlet til KELKs europeiske regionalkonferanse i Nerchau, om lag en halvtimes kjøring øst for Leipzig. Sammen med pastor David Edvardsen møtte undertegnede fra LBK Norge. Vi møtte brødre i troen og fikk nyte godt av gjestfriheten hos vår tyske søsterkirke.

Vi fikk lytte til mye god, bibelsk undervisning. To av fire foredrag ble holdt av Tim Schmeling. Han er professor i Det gamle testamente ved Bethany Lutheran Theological Seminary i Mankato, Minnesota, der vår søsterkirke ELS driver sin pastorutdanning.

Det første emnet han tok for seg, var *Mennesket, skapt av Gud*. Her gikk han inn på Bibelens lære om Gud Fader, skaperen av himmelen og jorden mer allment. I det andre emnet *Mennesket, skapt i Guds bilde* gikk han mer spesifikt inn på hva Bibelen lærer om at Gud har skapt meg.

Nicolla Bishka (Albania) og Luke Wolfgramm (WELS) hadde forberedt undervisning om emnet *Mennesket – skapt som mann og kvinne*, mens Ugis Sildegs (Latvia) hadde gjort klart et foredrag med tittelen *Mennesket – en skapning med kropp og sjel: vår tids utfordringer*. Dette ble presentert av Holger Weiß, formann i KELK Europa og rektor ved det teologiske seminaret i Leipzig, fordi Ugis Sildegs var blitt forhindret fra å være til stede.

Lørdagen ble vi tatt med på en utflukt til Hubertusburg, et flott, gammelt slott i nabobyen Wernsdorf.

Størst inntrykk gjorde det å få være med på søndagsgudstjenesten. Det fikk meg til å tenke på Jakobs ord (1 Mos 28, 16-17): «Sannelig, HERREN er på dette stedet, og jeg visste det ikke! ... Hvor skremmende dette stedet er! Dette må være Guds hus, her er himmelens port.»

Slik er i virkeligheten hver eneste gudstjeneste der Ordet læres rent og sakramentene forvaltes etter Kristi innstiftelse. Gud selv kommer til oss i Kristus gjennom nådens midler, vi bringer ham vår synd og skam, våre nederlag og tigger om nåde - og han gir oss store syndere tilgivelse over tilgivelse, han sier til oss «barn, du er alltid hos meg, alt mitt er ditt», og vi får ta del i himlens og englenes glede over hans Sønn, vår bror, den kjære Herre Jesu Kristi død og oppstandelse for oss. Vi takker ham med bønn og lovsang, han lar oss få ete vår Herre Jesu Kristi kropp og drikke hans blod.

Preses i den tyske Evangelisch Lutherische Freikirche, Michael Herbst, ledet oss i bønn og takk og lovsang, mens Holger Weiss holdt høymesseprekenen.

Magnus Vistvik



Hvordan frelsen når fram til deg og meg

«Det er fullbrakt,» sa Jesus like før han døde på korset. Frelsen var vunnet, og oppstandelsen på den tredje dag beviste at dette virkelig var sant og gyldig. Men: hvordan kommer denne frelsen til deg og meg personlig, vi som lever flere tusen år senere i et land langt borte? Hvor er kontaktpunktet? Frelsen kommer til oss – gjennom tid og rom – via nådens midler, evangeliet i ord og sakrament. De er litt som en gassrørledning i havet, som fiender gjerne vil sabotere, fordi der strømmer ufattelig store rikdommer fra Jesus til oss. Gud skrur på kranen og lar oss få ta imot alle velsignelsene av Jesu frelsesverk, ved troen som er lik en tom hånd som Gud fyller med sin gave.

Men disse nådemidlene ser jo så enkle ut! Vann, brød og vin, helt vanlige ytre ting, og ord fra en gammel bok som leses og utlegges. Nådemidlenes enkle, ytre form kan sammenlignes med den staven Moses brukte. En enkel trestav, ikke noe spesielt. Men med den skulle han gjøre store tegn fra Herren. Blant annet skulle han rekke den ut over havet og kløve det, så folket kunne gå tørrskodd tvers gjennom (2 Mos 14,16).

Store under gjør Gud i sin menighet også i dag. Han gir oss ikke frelsen og troen liksom direkte, men bruker midler, nådemidlene. «Troen kommer av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord» (Rom 10,17). Guds ord er annerledes fra menneskers

ord, det er levende og virkekraftig, et skaperord. «Det skal bli lys!» sa Gud, og da ble det lys (1 Mos 1,3). «Han talte, og det skjedde. Han bød, og det sto der» (Sal 33,9). «Er ikke mitt ord lik en ild, sier Herren, lik en slegge som knuser klipper?» (Jer 23,29). Dette midlet bruker han for å gi oss sin nåde og frelse, ved å tenne troen i hjertet, og styrke troen hvis den allerede fins.

Hele Skriften er innåndet av Gud og uten feil. Drevet av Den Hellige Ånd talte mennesker ord fra Gud og skrev dem ned, slik at vi fikk Bibelen. Tenk at Jesaja allerede ca 700 f.Kr. beskrev Jesu korsfestelse og soning så detaljert og trøstefullt (kapittel 53). Bibelen er et under.

«Dersom dere tilgir noen syndene deres, da er de tilgitt,» sa han til disiplene. Denne avløsningen er et virkekraftig nådemiddel. Til et menneske som angrer og bekjenner sine synder, får vi si: «Vær frimodig, dine synder er tilgitt!» Og dette er helt sant og har kraft til å skape og styrke troen. Det er sant og virkekraftig på grunn av den allmenne forsoningen og rettferdiggjørelsen, som er vunnet og gjelder for alle folk. Jesus gjorde opp for alle.

Dåpen er også et underfullt nådemiddel. Det ser så veldig enkelt ut, hvordan kan vanlig vann gjøre så store ting? Ikke selve vannet, men Guds ord som er forent med vannet gjør det til et nåderikt livets bad som «gjenföder og fornyer ved

Den Hellige Ånd» (Tit 3,5). Peter sa på pinsedagen: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den Hellige Ånds gave. For løftet gjelder dere og barna deres og alle som er langt borte» (Apg 2,38-39). Så dåpen formidler tilgivelse og frelse til gammel og ung, og vi skal gå ut og gjøre folkeslagene til disipler idet vi døver dem og lærer dem å holde alt Jesus har befalt (Matt 28,19-20).

Nattverden er jo også ytre sett så enkel, med brød og vin, helt vanlige ting. Men Herrens mektige innstiftelsesord lover at med og under brød og vin som vi mottar på tungen, får vi samtidig – på overnaturlig vis – Jesu eget legeme og blod, paktens blod, som ble utøst for mange til syndenes forlatelse, offeret han bar fram en gang for alle på korset. Over alt hvor hans menighet er samlet, er han selv til stede på denne måten i nattverden. «Gjør dette til minne om meg. Ta imot! Spis og drikk! Dette er mitt legeme. Dette er mitt blod». Slik forsikrer han hver og en personlig om at «nett-opp du er frikjøpt og tilgitt, du er min og forent med meg som en grein på vintreet». Slik gir han troen vår ny kraft. Fantastisk!

Takk, Jesus, for frelsens dyrebare skatter som du gir oss ved de underfulle nådemidlene!

Tor Jakob Welde

Hvordan skal vi bruke Bibelens lære om de siste tider?

De siste tider – del 30

Vi har noe stort å se fram til

Det som kanskje framfor alt hjelper oss å holde ut i livet her på jorden, er Bibelens løfter om alt det vi har i vente. Av og til møter vi mennesker som sier at de føler ikke at det fins noe mer å se fram til i livet. De har ikke noe håp for dette livet. Alt ser håpløst ut. Håpløshet er en vond tilstand å være i. Den gnager oss i sjelen og gjør oss motløse og trette. Men Bibelen er full av løfter om det alle troende har i vente. Disse løftene er gitt oss for at vi i dette livet skal ha håp og forventning. Vi vet at vi fortsatt har det beste i vente. Paulus skriver til sin medarbeider Titus om at «vi venter på vårt salige håp: at vår store Gud og frelser Kristus Jesus skal komme i herlighet» (Tit 2,13). Og i samme brev sier han hva som er vårt håp: «... så vi skulle bli rettferdige ved hans nåde og bli arvinger til det evige liv» (Tit 3,7).

Bibelen bruker mange forskjellige uttrykk for å beskrive de troendes holdning til den ytterste dagen og himmelen.

- Vi venter på vårt salige håp (Tit 2,13; 1 Tess 1,10).
- Vi venter på at vår Herre Jesus Kristus skal åpenbare seg (1 Kor 1,7; se Rom 8,23 og 25; Gal 5,5; Fil 3,20; Hebr 9,28).
- Vi ser fram imot Herrens dag (2 Pet 3,12-14).
- Vi lengter etter himmelen (2 Kor 5,2; Hebr 11,16).
- Vi setter vårt håp fullt og fast til den nåde vi skal få når Jesus åpenbarer seg (1 Pet 1,13).
- Vi venter med kjærlighet på at han skal komme (2 Tim 4,8).

- Vi sukker med oss selv mens vi venter på å bli Guds barn fullt og helt (Rom 8,23; 2 Kor 5,2).

- Vi er stolte over håpet om Guds herlighet (Rom 5,2).

Martin Luther omtalte noen ganger dommens dag som *lieber jüngster Tag*, «den kjære ytterste dagen». Denne dagen er kjær for de troende fordi det er den dagen da vi skal få komme inn i himmelen. Derfor får vi gode følelser når vi tenker på den. I middelalderen ble den ytterste dagen først og fremst betraktet som en vredens dag som vi måtte frykte. Luther endret totalt på denne holdningen, og fikk de troende til å ha samme lengsel og glede når de tenkte på dommens dag som de første kristne hadde og som uttrykkes i Skriften. Dette skyldes selvfølgelig at Luther førte kirken tilbake til den trøsterike læren om rettferdiggjørelsen ved troen. Fordi vi er tilgitt i Kristus, trenger vi ikke se fram mot dommens dag med frykt.

Mennesker anklager ofte de kristne for å være alt for opptatt av himmelen. De mener at vi må fokusere mer på dette livet her og nå. Det er viktigere å gjøre godt på jorden enn å tenke på himmelen. Men det fins jo ingen motsetning mellom dette. Tvert imot er det jo slik at dersom vi virkelig har et håp om en bedre framtid, er det mye lettere å leve livet her og nå og gjøre alt vi kan for å gjøre det beste ut av dette livet. Men håpet vårt er likevel mye, mye mer enn bare livet her på jorden. Paulus

skriver: «Hvis vårt håp til Kristus gjelder bare for dette livet, er vi de ynkeligste av alle mennesker» (1 Kor 15,19).

Vi har trøst midt i livets prøvelser

Håpet om himmelen er særlig verdifullt for de troende i tider med prøvelser og lidelser. Det kan være motgang av forskjellig slag, som sykdom, smerter, skuffelser og motgang, tap av nære slektninger og venner, økonomiske problemer osv. Ingen troende går fri prøvelsene, for et liv i troen er et liv under korset. Derfor er det en stor trøst å vite at livet her på jorden ikke varer evig, men at vi har en himmelsk hvile og glede i vente. Og Jesus som vi venter snart skal komme igjen, gir oss kraft og styrke hver dag til å holde ut. For en kristen fins det lys i enden av tunnelen. Ofte kan det virke som at de som lider mest, også er de som venter mest intenst på Jesu gjenkomst. Og motsatt er det en stor fare for at om livet her på jorden går glatt og uten problemer av noe slag, kan vi lett glemme himmelen og Jesu gjenkomst.

Bibelen skriver mye om vår fremtidige herlighet uten å gå i detalj om hvordan den kommer til å bli. Men vi vet i alle fall at det kommer til å bli noe helt annet og mye bedre enn det vi opplever her på jorden. Ja, det går egentlig ikke an å sammenligne livet her på jorden med den himmelske herligheten. Gud har gitt oss sitt ord og sine løfter om himmelen for å hjelpe oss til å holde ut i prøvelsene. Paulus skriver: «Derfor mister vi ikke motet, for selv om

vårt ytre menneske går til grunne, blir vårt indre menneske fornyet dag for dag. De trengslene vi nå må bære, er lette, og de skaper for oss en evig rikdom av herlighet som veier uendelig mye mer» (2 Kor 4,16-17). «Jeg mener at det vi må lide i den tiden som nå er, ikke kan regnes for noe mot den herligheten som en gang skal åpenbares og bli vår» (Rom 8,18). Og Peter skriver: «Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde, til en arv som aldri forgår, aldri skitnes til og aldri visner. Den er gjemt i himmelen for dere, dere som i Guds kraft blir bevart ved tro så dere når fram til frelsen. Den ligger alt ferdig til å bli åpenbart ved tidens ende. Derfor kan dere juble av glede, selv om dere nå en kort tid, om så må være, har det tungt i mange slags prøvelser» (1 Pet 1,3-6).

Alle troende må følge sin Mester og Herre gjennom lidelsen og inn i herligheten. Likesom Jesus måtte lide og dø før han gikk inn i sin herlighet, må også vi det. «Dette har jeg sagt dere for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsler. Men vær frimodige, jeg har seiret over verden!» (Joh 16,33). Og vi leser i 1 Petersbrev: «Mine kjære! Vær ikke forundret over den ildprøven dere må igjennom, som om det hendte dere noe uventet. Gled dere jo mer dere får del i Kristi lidelser, så dere også kan juble av glede når han åpenbarer seg i sin herlighet» (1 Pet 4,12-13).

Bibelens ord om Jesu gjenkomst er både lov og evangelium. For de ubotferdige som ikke tar det så nøye med synden i sitt liv og ikke bryr seg om evigheten, er ordene om at Jesus skal komme igjen, loven. Det er ment å få dem til å stanse opp og omvende seg før det er for sent. For de troende, derimot, er ordene om hans gjenkomst det rene trøstens evangelium. For alle dem som strever og bærer tunge byrder her på jorden, er det godt og trøsterikt å få høre at det fins en evig sabbatshvile i vente for dem.

Vi advarer og oppmuntrer hverandre

Siden vi har fått denne kunnskapen om de siste tider gjennom Guds ord, bør vi dele denne viktige informasjonen med andre. Paul Eickmann (1928-2006) skrev: «Dersom sannheten om den doble utgangen av dommens dag får synke inn i våre hjerter og sinn, vil arbeidet som Kristi kirke skal utføre, bli veldig presserende for oss.»

For det første er det viktig at vi advarer mennesker som ikke tenker på den faren de befinner seg i uten troen på Kristus. Om vi ser mennesker i en båt som flyter nedover en elv, og vi vet at det er en høy foss rundt neste sving, vil vi advare dem og få dem til å stoppe før det er for sent. Så når mennesker flyter av sted i livet uten å tenke på dommens dag, må vi advare dem. Vi er som vaktmenn som har til oppgave å advare mennesker for farer. Vi leser hos profeten Esekiel: «Det kan hende at vaktmannen ser sverdet komme og ikke blåser i hornet, så folket ikke blir advart. Når sverdet kommer og tar livet av en av dem, skjer det på grunn av skylden hans. Men blodet hans vil jeg kreve av vaktmannens hånd» (Esek 33,6).

Om vi går til Paulus sin forkynnelse i Apostelens gjerninger, ser vi hvordan han talte om dommens dag til hedninger som ikke hadde noe forhold til Guds ord. Til athenerne sa han: «For [Gud] har fastsatt en dag da han skal dømme verden med rettferd, ved en mann han har utpekt til dette» (Apg 17,31). Og når det fortelles om den samtalen Paulus hadde med den romerske landshøvdingen Feliks, står det: «Men da han talte om rettferdighet og selvbeherskelse og om dommen som skal komme, ble Feliks skremt og sa: 'Det er nok for i dag. Gå, men når jeg får tid, skal jeg tilkalle deg igjen'» (Apg 24,25).

Det er vel ingen tvil om at vår samtid absolutt burde ha fått høre mer om den siste dagen som Bibelen taler om. Mange er flinke

til å advare mot ekstremvær og klimakriser, men de fleste mennesker bryr seg lite om tegnene på at denne verden går mot sin slutt. Det er vår oppgave som kristne å gjøre dette. «Til folkemengden sa han: 'Når dere ser at det skyer til i vest, sier dere straks: 'Nå kommer det regn', og slik blir det. Og når dere merker at det blåser fra sør, sier dere: 'Nå blir det varmt', og det blir slik. Hyklere! Jordens og himmelen utseende forstår dere å tyde. Hvorfor forstår dere ikke da å tyde denne tiden?'» (Luk 12,54-56). Om de falske profetene står det: «For de har villedet mitt folk og sagt: Fred! Men det er ingen fred. Det er som når noen bygger en vegg og stryker kalk på den» (Esek 13,10).

Men på den andre siden er det Bibelen sier om de siste tider, ment å være til oppmuntring og trøst for de kristne. Gud vil at vi skal minne hverandre om alle de gode ting som han har lovet oss i sitt ord. Med disse løftene vil han styrke oss i troen. Etter at Paulus i 1 Tess 4 har undervist grundig om dommens dag, sier han til slutt: «Trøst og sett mot i hverandre med disse ordene!» (1 Tess 4,18).

Fortsatt fins det tid til å forkynne Guds ord i lov og evangelium for mennesker, advare dem mot dommen og trøste dem med evangeliet om Guds store nåde og tilgivelse for Jesu Kristi skyld. I lys av dommens dag, la oss fortsette å forkynne Guds ord utrettelig og ikke gi opp. Paulus formaner sin unge medarbeider Timoteus: «Så sant som han kommer og oppretter sitt rike, pålegger jeg deg for Guds og Jesu Kristi ansikt, han som skal dømme levende og døde: Forkynn Ordet, stå klar i tide og utide, vis til rette, tal til tukt og tal til trøst, med all tålmodighet og iherdig undervisning!» (2 Tim 4,1-2). Og til korinterne skriver han: «Vi har den samme troens Ånd som det står skrevet om: Jeg trodde, derfor talte jeg. Også vi tror, og derfor taler vi. For vi vet at han som reiste opp Herren Jesus, han skal også reise oss opp sammen med ham og føre oss fram sammen med dere» (2 Kor 4,13-14).

Vi arbeider i dag og planlegger for i morgen

Siden Jesus kan komme igjen når som helst, er det viktig at vi forkynner evangeliet her og nå. I morgen kan det være for sent å forkynne ordet om frelsen til dem omkring oss som ennå ikke tror. Jesus sier: «Så lenge det er dag, må vi gjøre hans gjerninger som har sendt meg. Det kommer en natt da ingen kan arbeide» (Joh 9,4).

Men det at vi ikke vet når Jesus kommer igjen, betyr også at det kan gå mange år før han kommer. Derfor skal vi også planlegge for framtiden når det gjelder arbeidet i Guds rike. Vi må fortsette å utdanne nye pastorer selv om utdannelsen tar flere år. Vi må fortsette å lage programmer for framtidige

gudstjenester og bibelstudier. Vi må fortsette å planlegge undervisning av barn og unge. Vi må fortsette å planlegge for hvordan vi vil nå ut til andre med evangeliet.

Det at Jesus kan komme når som helst bør få oss til å dele budskapet om ham så ofte vi kan i hverdagen. Vi skal arbeide i dag som om det var den siste dagen. Men vi skal også planlegge for at arbeidet i kirken og forsamlingene skal fortsette i mange år.

I alle ting skal vi legge alt i Herrens hender i tillit til at han vil velsigne vårt arbeid. Paulus avsluttet det store oppstandelseskapitlet i 1 Kor 15 med disse ordene: «Derfor, mine kjære søsken, stå fast og urokkelig. Arbeid raust og rikelig for Herren! For dere vet at i Herren er ikke deres strev forgjeves» (1 Kor 15,58). Vi

synger i en salme:

*Arbeid, for natten kommer,
bruk hvert et pund du fikk!
tenk på hva Herren gav deg,
nytt hvert øyeblikk!
Fyll hver en dag som flykter,
nidkjær for Herrens verk!
Overgi Gud din byrde,
Herrens arm er sterk.*
(Norsk Salmebok, 510,2)

(Dette var den siste artikkelen om hva Bibelen lærer om de siste tider. I de neste artiklene skal jeg sette søkelyset på noen ubibelske lærer om de siste tider.)

(forts. neste nr.)

Egil Edvardsen

Den Lutherske Bekjennelseskirke

Kirkemøte 2025

Sted: Solgry i Sveio

Dato: 1-3. august 2025

Tema: Jeg skammer meg ikke over evangeliet (Rom 1,16) – Aktuelle emner fra Romerbrevet

FREDAG 1. AUGUST

15.00 Foredrag av Tor Jakob Welde: Evangeliet er Guds kraft til frelse (Rom 1,1-17)

15.45 Kaffe

16.15 Foredrag av Lars Borgström: Frafallet fra den naturlige loven (Rom 1,18-32) (Parallelt: barneundervisning)
17.15 Foredrag av Egil Edvardsen: Ingen blir rettferdig for Gud ved lov gjerninger (Rom 2,1-3,20)

18.00 Kveldsmat

19.00 Kveldsgudstjeneste ved Bjarte Edvardsen: Abrahams tro på løftet (Rom 4,11-17)

LØRDAG 2. AUGUST

08.30 Frokost

09.30 Morgenandakt ved David Edvardsen: Adam og Kristus (Rom 5,12-21)

10.00 Kirkemøte (Parallelt: barneundervisning)

12.00 Middag

13.00 Aktiviteter: Gokart, minigolf, kano etc.

15.00 Foredrag av Bjarte Edvardsen: Samtidig rettferdig og synd (Rom 7)

15.45 Kaffe

16.00 Foredrag av David Edvardsen: Frelsesvisshet (Rom 8,28-39)

16.45 Foredrag av Lars Borgström: Israel og kirken (Rom 9-11)

18.00 Kveldsmat

19.00 Kveldssamling ved Lars Borgström: Lina Sandells sanger

SØNDAG 3. AUGUST

09.00 Frokost

10.00 Høymesse. Liturg: Egil Edvardsen. Lars Borgström

holder preken over Rom 3,21-31
12.00 Middag

Påmelding til Egil Edvardsen innen 30.juni
E-post: egil@luthersk-kirke.no
Tlf.: 99039856
Påmelding til gokart innen 14. juni

PRISER:

Voksne: kr 1815,- for to overnattinger og alle måltider.
Barn og ungdom 0-18 år: Gratis.

Eneromstillegg kr 500,-
Leie av sengetøy kr 150,-
Oppredd seng kr 200,-
Det er mulig å komme på dagsbesøk og betale for enkeltmåltider.

(Solgry behøver beskjed om alle måltider 7 dager før kirkemøtet begynner.)

Mer info om leirstedet på www.solgry.com

Keiser Konstantin og kirken

Konstantin den store hersket som romersk keiser i perioden 306-337 e.Kr. og er kjent som den som gjorde en slutt på kristenforfølgelsene i Romerriket og grunnla Konstantinopel som hovedstad for et nytt kristent rike.

Som ung mann hadde Konstantin vært en soltilbeder og vitne til de harde kristenforfølgelsene under keiserne Galerius og Diokletian. Etter en visjon fikk han stor interesse for kristendommen. I 313 innførte Konstantin allmenn religionsfrihet i Romerriket med det såkalte Milano-ediktet, og han ga etter hvert stadig større privilegier til den kristne kirken. I 321 ble søndag erklært som helligdag, og kristne symboler begynte å pryde keiserens mynter. (Kristendommen ble imidlertid ikke Romerrikets offisielle statsreligion før i 380, under keiser Theodosius.)

Konstantin viste stor interesse for teologi og kirkelige spørsmål, i sin streben etter å skape enighet og harmoni i kirken. På denne tiden hadde den arianske vranglæren skapt mye splittelse og uro. Arius, en teolog fra Alexandria i Egypt, begynte rundt 318 å fornekte at Guds Sønn, i likhet med Gud Faderen, hadde eksistert fra evighet av.

For å løse konflikten innkalte Konstantin i 325 til et konsil (kirkemøte) i byen Nikea, dagens Iznik i Tyrkia. Dette var det første møtet der biskoper fra alle Romerrikets provinser, sammen med en del prester, diakoner og andre, samlet seg, totalt om lag 300 personer. Keiseren besørget transport, kost og losji for alle deltakerne. Han ledet selv møtet og skrev under på den første utgaven av den nikenske trosbekjennelsen, der det slås fast: «Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud, født, ikke skapt, av samme vesen (gresk: *homoousios*) som Faderen.»

Arius og flere av hans støttespillere som nektet å underskrive, ble fordømt som kjettere og ekskommunisert.

Den nikenske trosbekjennelsen ble noen år senere bearbeidet og utvidet på konsilet i Konstantinopel (år 381). Med sine definisjoner om Jesu guddommelighet er den fortsatt en sentral trosbekjennelse for



kirken i dag.

Stat og kirke

En mer problematisk side ved konsilet i Nikea, var den aktive rollen keiseren tok. Dette ble begynnelsen på en ny relasjon mellom stat og kirke. Konstantin var ikke bare en politisk leder; han fremsto også som en beskytter og tilrettelegger for kirken, med makt og innflytelse over den. Etter dette ble det vanlig med statlig innblanding i teologiske spørsmål, samrøre mellom verdslig og åndelig autoritet.

På den positive side førte keiserens støtte til at evangeliet nådde ut til flere mennesker enn før,

og de kristne opplevde endelig frihet fra forfølgelse. Troen kunne nå bekjennes åpent og uten frykt. Men samtidig gikk noe tapt.

Som en «offisiell» religion mistet kirken mye av sin selvstendighet og ble et redskap for politisk makt. Konstantin brukte kristendommen til å legitimere sine militære felttog, og det ble obligatorisk å bekjenne seg til kristendommen for å få stillinger i keiserens administrasjon. Dette førte til en bølge av konverteringer. Å være kristen handlet heretter ikke nødvendigvis om å ha en personlig overbevisning.

Martin Luther

uttrykte ofte sorg over hvordan kirken fra Konstantins tid gradvis mistet sin åndelige kraft og gled bort fra evangeliet, som følge av alliansen med statsmakten. De første kristne århundrene, preget av forfølgelse, hadde vært en bedre tid for kirken. Forfulgte kristne var nødt til å fokusere på sin tro og sitt kall, i stedet for makt og rikdom. Men med Konstantins innflytelse begynte en sammenblanding av kirke og stat som skulle føre til mye korrupsjon og maktmisbruk - noe Luther selv fikk oppleve. Luther kritiserte skarpt pavens dobbeltrolle som både verdslig og åndelig hersker. Under paveveldet lå fokus ofte på politisk makt og materiell rikdom, mens evangeliet ble undergravd og nesten glemt. Kirken trengte en reformasjon.

Tor Jakob Welde



RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20,
4331 Ålgård

Min styrke

Se, Gud er min frelse, jeg er trygg og frykter ikke. For Herren er min styrke og min sang, og han er blitt min frelse (Jes 12,2).

Visste du at det går an å kjøpe jukse treningsvekter? De ser ut som ekte styrketreningsmanualer som brukes på treningssentre, men er laget av skumgummi. Kanskje det står på manualen at den veier 20 kilo, men i virkeligheten veier den bare et halvt. Derfor kan man se videoer hvor små barn løfter noe som ser ut til å veie 100 kilo. Dette er en utmerket måte for tenåringsgutter å imponere jentene på. Men det er juks – det er bare for moro skyld.

Men den styrken som Herren gir, er ikke for moro skyld. For den styrken han gir, er seg selv.

La oss tenke litt på hvor sterk Gud er. Han skapte universet. Det betyr at han skapte jorden og alle planetene. Han skapte alle stjernene, inkludert vår sol. Vet du hvorfor sollyset er så sterkt? Fordi det hvert sekund skjer 100 millioner kvadrillioner kjernefysiske fusjonsreaksjoner i solens kjerne, noe som frigjør en enorm mengde energi i form av lys og varme. Hvert sekund produserer solen $3,8 \times 10^{26}$ joule energi. Men vår sol er en nokså gjennomsnittlig stor stjerne. Det fins stjerner som får vår sol til å virke liten.

Og Gud skapte dem alle sammen. Det betyr at han har mer kraft og makt og styrke enn dem alle til sammen. Gud skapte havene, som

kan forårsake enorm ødeleggelse. Han skapte skyene, som kan utløse katastrofale stormer og tornadoer.

Å si at Gud er sterk, blir derfor nesten en underdrivelse. Men her er det som virkelig er forbløffende: Han bruker ikke sin allmakt til å knuse og ødelegge oss. Han bruker den i stedet til å beskytte og velsigne oss.

Kristi kors viser hvordan Gud bruker sin makt. Han bruker den til å frelse oss. Han bruker den til å tilgi oss.

Derfor er Gud vår styrke. Når vi føler oss svake og rådville, vet vi at vi har Guds styrke. Når vi føler oss rådville, har vi Guds styrke. Når vi føler oss umotiverte, har vi Guds styrke. Når vi føler oss angrepet av andre, er Gud vår styrke. Når djevelen frister oss, er Gud vår styrke og vårt vern.

Det er ikke noe juks med Guds styrke. Den er ikke en spøk. Herren er vår styrke.

Min Herre og Gud, minn meg på at du er min styrke når jeg føler meg ensom og svak, og når jeg kjenner at jeg ikke makter det som må gjøres. Hjelp meg med din kjærighet til å gjøre det du vil jeg skal gjøre. Amen.

(Fra Meditations)